

Geluid bij provinciale wegen

Juni 2025

Provincie Noord-Brabant

Wat is geluid en geluidshinder?

Geluid is een trilling van de lucht. Geluid brengt ons trommelvlies in beweging en het trommelvlies geeft een seintje door aan de hersenen. Met als resultaat dat we iets horen. Geluid kan hard of zacht zijn, hoge of lage tonen bevatten en kan als plezierig of onaangenaam worden ervaren. Als je bij een concert bent waarbij de musici een harde passage spelen, zeg je niet direct: 'wat hinderlijk'. Als een drukke weg hetzelfde geluidsniveau heeft, zeg je zelden: 'ha, wat heerlijk'. De sterkte van geluid is dus niet altijd een maat voor de hinderlijkheid. Geluidsniveaus worden uitgedrukt in decibellen (dB).

Decibel	Geluidsbron
130 dB	Pijngrens
120 dB	Discotheek
110 dB	Drilboor op korte afstand
100 dB	Opstijgende jumbojet
60 dB	Televisie op één meter afstand
50 dB	Gesprek op één meter afstand
30 dB	Gefluister

Figuur 1: Voorbeelden van geluidniveaus

De Omgevingswet en geluid

De Omgevingswet beschermt geluidsgevoelige functies, zoals woningen, tegen geluidshinder van verkeer-, spoorweg- en industrielawaai. Als er nieuwe woningen worden gebouwd, toetst de gemeente of de geluidbelasting binnen de afgesproken norm valt. Dit doet de gemeente ook bij de aanleg of aanpassing van gemeentelijke wegen en industrieterreinen. De provincie is verantwoordelijk voor het geluid langs de provinciale wegen. Hiervoor wordt een systeem van 'geluidproductieplafonds' gebruikt.

Wat zijn geluidproductieplafonds?

Aan het einde van 2025 stelt de provincie de geluidproductieplafonds (GPP's) langs de provinciale wegen vast. In de Omgevingswet staat beschreven hoe dat precies moet. Met de geluidproductieplafonds leggen we vast hoeveel geluid een weg mag maken.

Om het geluid langs een provinciale weg te berekenen, plaatsen we aan beide kanten van de weg referentiepunten. Deze punten zie je niet langs de weg, het gaat om virtuele punten in een digitaal rekenmodel. De punten liggen elk op 50 meter afstand van de weg, op vier meter hoogte en 100 meter uit elkaar. Voor elk referentiepunt wordt de maximaal toegestane geluidsproductie berekend. Dit is het geluidproductieplafond voor die locatie.

Geluidaandachtsgebied

De provincie stelt naast de geluidproductieplafonds ook aandachtsgebieden vast langs de provinciale wegen. In deze gebieden geldt dat bij een nieuwe ontwikkeling, zoals de bouw van nieuwe woningen, extra aandacht besteed moet worden aan het beheersen van geluidshinder.

Figuur 2: Langs de N272 bij Gemert zien de referentiepunten voor de geluidproductieplafonds en de aandachtsgebieden er zo uit.

Geluidbelasting op de woning

Naast de geluidproductieplafonds zijn er normen voor de geluidbelasting bij bestaande woningen. Langs de provinciale wegen is de provincie sinds 1 januari 2024 verantwoordelijk voor het voldoen aan deze normen. We onderzoeken daarom ook de geluidbelasting bij deze woningen. Alle woningen met een te hoge geluidbelasting plaatsen we op een saneringslijst. Woningen op de saneringslijst komen in aanmerking voor maatregelen aan de woning, bijvoorbeeld gevel- of dakisolatie.

Een woning komt in aanmerking voor sanering wanneer de geluidbelasting hoger is dan 65 decibel (buiten de bebouwde kom) of hoger dan 70 decibel (binnen de bebouwde kom). Woningen met een geluidbelasting tussen de 61 en 65 dB (buiten de bebouwde kom) of 66 en 70 dB (binnen de bebouwde kom) kunnen in aanmerking komen voor gedeeltelijke financiering van maatregelen. Wanneer de gemeente al eerder een sanering heeft uitgevoerd bij een woning of hiervoor subsidie heeft aangevraagd, komt de woning niet meer in aanmerking voor de saneringslijst.

De saneringslijst wordt begin 2026 vastgesteld door de provincie.

GPP's en de aandachtsgebieden inzien?

De geluidsdata en de geluidproductieplafonds van de provinciale wegen in Brabant zijn in te zien via onderstaande link. Let op: het gaat hier nog om conceptdata, die pas na vaststelling van de geluidproductieplafonds eind 2025 definitief wordt.

[Bekijk de geluidsdata van de provinciale wegen in Brabant](https://brabant.nl/onderwerpen/milieu/geluid-en-klink-op-Wet-en-regelgeving-Geluid)(verwijst naar een andere website) via [https://brabant.nl/onderwerpen/milieu/geluid-en-klink-op "Wet- en regelgeving Geluid"](https://brabant.nl/onderwerpen/milieu/geluid-en-klink-op-Wet-en-regelgeving-Geluid)

Geluidregister

De gegevens die gebruikt zijn om de geluidproductieplafonds te berekenen, verzamelen we in de Centrale Voorziening Geluidgegevens (CVGG). Het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen leveren deze gegevens aan. Iedereen met interesse in de geluidgegevens kan deze bekijken of downloaden via www.geluidgegevens.nl.

Waarom berekenen en niet meten?

We berekenen de geluidseffecten van een weg en meten dit niet. Dat doen we om drie redenen:

1. De wet schrijft voor dat we de gemiddelde geluidbelasting over een heel jaar moeten gebruiken. Als we het geluid zouden meten, moeten we dus een heel jaar het geluid meten en dat langs alle provinciale wegen.
2. Het geluid langs een weg schommelt sterk. Dat komt doordat de hoeveelheid verkeer per moment verschilt. Maar ook het weer heeft invloed op het geluidsniveau. Wind kan bijvoorbeeld het geluid afbreken terwijl warme temperaturen zorgen voor een snellere verspreiding van geluid.
3. We kunnen het geluid van de weg bij metingen niet isoleren. Andere geluidsbronnen, zoals industrie of omgevingsgeluiden beïnvloeden de metingen. Daardoor is het lastig om nauwkeurig het geluid van één weg te meten.

Berekeningen van geluid zijn daarom betrouwbaarder en geven een consistent beeld. Ook kunnen we toekomstige geluidsniveaus niet meten, maar wel berekenen. Dat doen we bijvoorbeeld voor de aanleg van een weg of voor we aanpassingen aan een weg uitvoeren.

Wat als er meer geluid is dan toegestaan?

Als een provinciale weg meer geluid maakt dan toegestaan, nemen we maatregelen. Elk jaar brengen we de geluidsniveaus van een provinciale weg in beeld. Veranderingen aan of in het verkeersbeeld worden hierin meegenomen. Elke vijf jaar maken we hiervan een monitoringsrapportage, die inwoners ook kunnen inzien. Met de informatie uit de monitoringsrapporten kunnen we op tijd starten met een plan voor de maatregelen. De maatregelen moeten ervoor zorgen dat het geluid van de weg binnen de normen blijft.

Maatregelen om geluidshinder te verminderen

Om geluidshinder te verminderen, beginnen we bij de geluidsbron. We onderzoeken of we maatregelen kunnen nemen om de provinciale weg stiller te maken. Dit doen we bijvoorbeeld door stiller asfalt aan te leggen. Als dit niet voldoende is, onderzoeken we of we kunnen voorkomen dat het geluid van de weg zich verspreidt. Hiervoor plaatsen we bijvoorbeeld geluidsschermen of geluidswallen. Als laatste mogelijkheid, kijken we naar maatregelen om de geluidbelasting in de woningen te verminderen. Dit doen we bijvoorbeeld met gevel-, dak- of raamisolatie.

Toch kan het in uitzonderlijke gevallen voorkomen dat het geluidsniveau hoger blijft dan toegestaan, zelfs na het nemen van maatregelen. In sommige situaties kan het verhogen van de geluidproductieplafonds dan aan de orde zijn.

Geluid bij de aanleg of aanpassing aan een weg

Als de provincie een nieuwe weg gaat aanleggen of een bestaande weg gaat aanpassen of wijzigen, wordt de geluidsproductie van de toekomstige of aangepaste weg in beeld gebracht. In hoofdlijnen zien de stappen die we dan nemen er als volgt uit:

Aanleg nieuwe weg:

- Opstellen geluidsonderzoek op basis van gegevens uit landelijke CVGG;
- Bepalen maatregelen indien noodzakelijk;
- Vaststellen GPP met in achtneming van normen voor woningen;
- Vaststellen van het zogeheten aandachtsgebied;
- Na besluitvorming over de GPP's, worden deze opgenomen in de landelijke CVGG.

Aanpassingen/ wijzingen aan een bestaande weg:

- Opstellen geluidsonderzoek op basis van gegevens uit CVGG;
- Toetsing aan de GPP's;
- Geen (dreigende) overschrijding GPP's? Dan geen maatregelen;
- Wel (dreigende) overschrijding GPP's? Dan:
 - Bepalen maatregelen;
 - In afstemming met beleidsmedewerker geluid en ook rekening houdend met de "Saneringslijst woningen";
 - Indien noodzakelijk: aanpassen GPP en aandachtsgebied, rekening houdend met de normen voor woningen;
- Na besluitvorming over de aangepaste GPP's, worden deze opgenomen in de landelijke CVGG.